

Política espanyola

Codi: 101078

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500259 Ciència política i gestió pública	OB	2	A

Professor/a de contacte

Nom: Joan Botella Corral

Correu electrònic: Joan.Botella@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

En els dos grups s'imparteix en català, amb atenció especial als alumnes que requereixen suport idiomàtic. Els alumnes Erasmus tenen un tractament específic

Prerequisits

L'estudiant ha de tenir consolidats els conceptes treballats a l'assignatura de Ciència Política del primer curs del grau. Els alumnes estrangers sense un coneixement aprofundit de la història d'Espanya contemporània reben un tractament especialitzat (Erasmus students without a specific knowledge of Spain's contemporary history will follow a specific regime)

Objectius

Aquesta assignatura té com a finalitat apropar l'estudiant al sistema polític espanyol amb certa profunditat; a les seves característiques, els seus fonaments i a les tendències de canvi. Podrà aplicar i desenvolupar els coneixements adquirits durant el primer curs, especialment a l'assignatura de Ciència Política. A més, pretén servir de base per a assignatures com sistemes polítics comparats, política catalana, política exterior espanyola, etc. Igualment, hi han mecanismes de cooperació amb assignatures com Metodologia o d'altres.

L'assignatura pretén servir de treball de competències com la capacitat de reflexió, d'expressió (oral i escrita), se síntesi i de relació. Es demana, consegüentment, un esforç analític que va més enllà de la memorística.

Competències

- Aplicar el coneixement de l'estructura i funcionament de les institucions polítiques a problemes i/o casos pràctics, reals o simulats
- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Demostrar que coneix l'estructura i el funcionament de les institucions polítiques
- Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
- Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.

- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
- Treballar autònomament.
- Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el processos electorals, incloent campanyes, estratègies electorals dels partits, escenaris polítics i l'anàlisi i interpretació dels resultats electorals
2. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
3. Demostrar que es comprèn l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics en l'esfera interna i internacional, tant en l'esfera analítica com en l'elaboració de propostes d'intervenció o de polítiques públiques
4. Demostrar un bon nivell d'expressió escrita en diferents registres.
5. Explicar les actituds i els comportaments polítics, individuals i col·lectius, així com el procés de formació i expressió de les preferències polítiques
6. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
7. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
8. Relacionar els diferents components que conformen l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics i l'entorn en què interactuen
9. Treballar autònomament.
10. Treballar en equip i en xarxa, en particular en condicions interdisciplinàries.
11. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

Continguts

Bloc 1. Els antecedents del sistema

T1. Història constitucional 1812-1931

T2. II República i franquisme

T3. Bases del conflicte polític a Espanya (cleavages)

T4. Transició i procés constituent

Bloc2. L'estructura institucional

T5. La Constitució Espanyola de 1978

T6. Forma d'Estat: Estat democràtic, social i de dret

T7. Forma de Govern: Monarquia Parlamentària

T8. Les institucions polítiques

- El Govern

- Les Corts Generals

- El Tribunal Constitucional

- Altres òrgans constitucionals: Defensor del Pueblo, Tribunal de Cuentas...

T9. L'estructura territorial de l'Estat: CCAA, món local...

T10. Espanya a la UE

Bloc 3. Sistema electoral i legislatures

T11. Sistema electoral

- Sistema electoral general. Característiques, origen i efectes.

- Altres sistemes electorals a Espanya

T12. Eleccions i comportament electoral

T13. Legislatures. Política i polítiques públiques des de 1977 fins avui.

Bloc 4. Cultura política i actors

T14. Ciutadania. Cultura política i participació

- Cultura política

- Participació política

T15. Sistema de partits i partits

Sistema de partits

Partits polítics a Espanya

T16. Política contenciosa i moviments socials

- Grups d'interès

- Moviments socials a Espanya. Evolució i tendències

- Moviments socials, partits i institucions

Metodologia

L'assignatura té un valor de 12 crèdits ECTS, el que implica una dedicació de l'estudiant de 300 hores, distribuïdes de la següent forma:

a) 105 hores d'activitats dirigides: classes a l'aula i en presència del professor. Es tracta tant de les classes magistrals com dels seminaris i les pràctiques.

b) 45 hores d'activitats supervisades: realitzades per l'alumne fora de l'aula, amb un pla de treball dirigit i supervisat pel professor

c) 150 hores d'activitats autònomes: realitzades per l'alumne per compte pròpia. Inclou l'estudi de la literatura obligatòria, la preparació de seminaris i pràctiques, i la preparació dels exàmens.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Classes magistrals	84	3,36	3, 8
Pràctiques a classe	16	0,64	3, 4, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Preparació de textos per a la pràctica	14	0,56	6, 7, 9
Tutories	24	0,96	3, 4, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi del temari de l'assignatura	150	6	6, 9

Avaluació

L'assignatura segueix el model d'avaluació contínua i es dota de diversos mecanismes d'avaluació.

- Examen parcial 1r semestre: té un valor d'un 30%. Nota mínima per a superar-lo: 5
- Examen parcial 2n semestre: té un valor d'un 30%. Nota mínima per a superar-lo: 5
- Pràctiques: globalment tenen un valor del 30%. Es realitzaran 4 pràctiques durant el curs. Cada pràctica estarà valorada sobre 1 punt i es tindran en compte les 3 notes més elevades.
- L'assistència a les classes és valorada

En funció de l'evolució del curs es podran incloure activitats d'avaluació complementàries.

L'alumne es considerarà presentat a partir de l'obtenció de dues qualificacions en pràctiques o un examen.

Hi haurà un examen de compensació de la part teòrica a final de curs però només es podrà recuperar un semestre. L'alumne que hagi suspès els dos parcials no té dret a recuperació.

Per aprovar l'assignatura és necessari haver aprovat els dos exàmens parcials i obtenir una nota mitjana (un cop sumades les pràctiques i el treball) superior a 5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen del primer semestre	30%	2	0,08	3, 4, 6, 8
Examen del segon semestre	30%	2	0,08	2, 3, 4, 6, 8, 9, 11
Pràctica del 1r bloc	10% (3 de 4)	2	0,08	1, 4, 6, 9
Pràctica del 2n bloc	10% (3 de 4)	2	0,08	4, 6, 9
Pràctica del 3r bloc	10% (3 de 4)	2	0,08	3, 4, 6, 9
Pràctica del 4rt bloc	10% (3 de 4)	2	0,08	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

La bibliografia d'aquesta matèria pot ser infinita i mai estarà ni completament al dia ni realment completa (ja que cada dia es publiquen obres interessants). Es dona una relació de títols útils per als alumnes; els que semblen més útils o més complets es subratllen.

Adicionalment, s'introduiran elements referents a obres literàries, pel·lícules, sèries televisives, obres de teatre, cançons, etc., que ajudaran a comprendre els continguts presentats en la docència.

Bibliographical references can never be completely updated, nor be really complete. The list of references which is given includes titles considered to be useful to students. Those which are most relevant, or most useful, are outlined. Other additional references (to books, films, tv series, songs, etc.) will be presented in the classroom

La bibliografía no pretende ser completa ni estar perfectamente al día. Se incluyen títulos que puedan resultar útiles para el estudiante; los títulos más útiles o más relevantes son los subrayados en la bibliografía. Elementos adicionales (como novelas, películas, canciones, etc.) serán presentados en clase.

Manuales generales

Reniu, J.M. (ed.) *Sistema político español* Barcelona, Huygens 2012

Alcántara, M. i Martínez, A. (eds.) *Política y Gobierno en España* València, Tirant lo Blanch 2001

García Morillo, J. *La democracia en España*. Madrid, Alianza 1996

Els alumnes estrangers, o aquells que no se sentin prou familiaritzats amb la política a l'Espanya contemporània han d'utilitzar alguna obra general, com Raymond CARR, España 1808 - 1975

(Foreign students, or those who feel insecure about their knowledge of Spain's contemporary history must refer to general works, such as Raymon CARR, España 1808 - 1975.)

Bibliografía específica per a la primera part:

Solé Tura, Jordi i Aja, Eliseo *Constituciones y periodos constituyentes en España (1808 - 1936)* Madrid, Siglo XXI 1977

de Riquer, Borja "La débil nacionalización española del siglo XIX" *Debates de Historia Social en España*, 20 : 97-114. 1994

Rodríguez Aguilera de Prat, Cesáreo "La transición política en España (1975-1982)" en Alcántara y Martínez (eds.) *Política y Gobierno en España* Valencia, Tirant lo Blanch 2001

Rodríguez Aguilera de Prat, Cesáreo "¿En qué sentido fue "modélica" la Transición política?", en J.M. Reniu (ed.) *Sistema político español* Barcelona, Huygens 2012

Maravall, José M. i Santamaría, Julián "Transición política y consolidación de la democracia" En Tezanos, Cotarelo i de Blas (eds.) *La transición democrática española* Madrid, Sistema 1989

Esteban Jorge de. "El proceso constituyente español" en Tezanos, Cotarelo y de Blas (eds.) *La transición democrática española* Madrid, Sistema 1989

Morodo, Raul *La transición política* Madrid, Tecnos 2004

García de Enterría, Eduardo *La constitución como normal y el Tribunal Constitucional* Madrid, Civitas 1982

Brenan *El laberinto español: antecedentes sociales y políticos de la guerra civil* Barcelona, Ibérica de Ediciones y Publicaciones 1978

Sánchez Agesta, Luis *Historia del constitucionalismo español (1808-1936)* Madrid, CEC 1984 (varias ediciones)

Tomás Villarroya, Joaquín *Breve historia del constitucionalismo español* Madrid, CEC 1982

Liñeira, Robert *El Estado de las autonomías en la opinión pública: Preferencias, conocimiento y voto* Tesis Doctoral (2012), publicada por el CIS

Subirats, Joan i Gallego, Raquel (eds.) *Veinte años de autonomías en España: leyes, políticas públicas, instituciones y opinión pública* Madrid, CIS 2002

Bibliografía específica per a la segona part:

Aragón y Aguado *Temas básicos de Derecho Constitucional* Tomo II. Organización general y territorial del Estado. Civitas - Thomson Reuters 2011

De Carreras, Francesc *Apuntes de Derecho Constitucional I*, Tercera parte. Las Instituciones del Estado. Texto mecanografiado. Facultad de Derecho. UAB. 2008

López Guerra, Espín y altres *Derecho Constitucional* Vol. II. Los poderes del Estado. Organización territorial del Estado. Tirant lo Blanch. Valencia 2010

Molas, Isidre i Pitarch, Ismael *Las Cortes Generales en el sistema parlamentario*. Madrid, Tecnos 1997

Aja, Eliseo "Los elementos federales del estado autonómico" y "Las dificultades para la consolidación del Estado autonómico" a *El Estado autonómico: Federalismoy hechos diferenciales*. Madrid, Alianza Editorial 1999

Bassols, M.; Bosch, N.; Vilalta, M. *El model de finançament autonòmic de 2009: funcionament i valoració* Barcelona, Generalitat de Catalunya (Monografies 13) 2010

Bibliografía específica per a la tercera part:

Baras, Montserrat i Botella, Joan *El sistema electoral* Madrid, Tecnos 1996.

Gunther, Richard "Leyes electorales, sistemas de partidos y elites: el caso español" REIS 47, 1989.

Llera, Francisco "Los rendimientos de los sistemas electorales de las Comunidades Autónomas: el predominio del bipartidismo imperfecto" REIS 82, 1998.

Montero, José Ramón "El debate sobre el sistema electoral: rendimientos, criterios y propuestas de reforma" REP, 95, 1997.

Santamaría, Julián i Criado, Henar "9-M: elecciones de ratificación" Claves de Razón Práctica 183, 2008.

Molas, Isidre i Bartomeus, Oriol "Els espais frontera entre els electorats" WP 165, ICPS 1999

Molas, Isidre i Bartomeus, Oriol "[La Competencia política de la España de las autonomías : el eje izquierda-derecha en las Comunidades Autónomas : 1999-2001](#)" Barcelona, ICPS, 2003

Datos electorales del Ministerio del Interior www.mir.es

Montero, JR; Llera, F; Torcal, M. "Sistemas electorales en España: una recapitulación" *Reis* 58: 7-56, 1992

Caciagli, Mario "El sistema electoral de las Cortes según los artículos 68 y 69" a Predieri i García de Enterría (eds.) *La Constitución española de 1978*. Madrid, Civitas 1980

Montero, José R. i Riera, Pedro "Anexo II: Informe sobre la Reforma del sistema electoral", a *El informe del Consejo de Estado sobre la reforma electoral*. Madrid, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales 2009

Delgado, I. "Partidos y sistemas de partidos 1977-2000" a *Política y Gobierno en España*, editat per Alcántara & Martínez. València, Tirant lo Blanch 2000

González, JJ; Bouza, F. *Las razones del voto en la España democrática 1977-2008* Madrid, Catarata 2009 (pàgs. 195-238)

Montero, José R i Lago, Ignacio "Introducción: 2008, las décimas elecciones desde la restauración de la democracia", a *Elecciones generales 2008*. Madrid, CIS 2010 (pàgs. 15-59)

Anduiza, Bosch, Oriols i Rico *Las elecciones generales de 2011*. Madrid: CIS. 2014 Capítols 1, 5 i 8.

Oliver, J. *Los sistemas electorales autonómicos*. Barcelona: IEA. 2011 Disponible a http://www.gencat.cat/drep/iea/pdfs/ctA_15.pdf

Politikon *La urna rota*. Barcelona: Debate 2014

Fundación Alternativas "El fin del bipartidismo y la revolución que solo fue cambio" a *Informe sobre la Democracia en España 2016*. Madrid: Fundación Alternativas 2017

Bibliografía específica per a la quarta part:

Linz, Juan J. i Montero José R. (eds.) *Crisis y cambio: electores y partidos en la España de los años ochenta* Madrid, CEC 1986

Montero, JR, M. Torcal i R Günther (1998) 'Actitudes hacia la democracia en España: Legitimidad, descontento y desafección' *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 83: 9-49

Morán M.L., J. Benedicto (2015) 'Los jóvenes españoles entre la indignación y la desafección política: Una interpretación desde las identidades ciudadanas' *Última Década*, 44: 11-38

Molas, Isidre (ed.) *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya. Segle XX* Barcelona, Enciclopedia Catalana 2000

Caciagli "La parábola de la Unión del Centro democrático" en Tezanos, Cotarelo, de Blas *La transición democrática española* Madrid, Sistema 1989

Montero, José R. "Los fracasos políticos y electorales de la derecha española: Alianza popular, 1976-1986" *REIS*, 39, 1987

Baras, Montserrat i Barberà, Oscar. "Partido Popular" a Molas, Isidre (ed.) *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya. Segle XX* Barcelona, Enciclopedia Catalana 2000

Méndez Lago, Mónica *La estrategia organizativa del Partido Socialista Obrero Español (1975-1996)* Madrid, CIS 2000 (caps. 1, 2, i conclusions)

Ramiro, Luis "Entre coalición y partido. La evolución del modelo organizativo de I.U." *Revista Española de Ciencia Política*, Vol. 1 nº 2, 2000

Ramiro, Luis; Verge, Tània "Impulse and decadence of Linkage Processes: Evidence from the Spanish Radical Left" *South European Society and Politics*. Vol 18, 1, 2013

Botella, Joan "Partit Socialista Unificat de Catalunya" e "Iniciativa per Catalunya" a Molas, I. (ed.) *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya. Segle XX* Barcelona, Enciclopedia Catalana, 2000.

Pradera, Javier "La maquinaria de la democracia: los partidos en el sistema político español" a Tusell, Lamo de Espinosa i Pardo (eds.) *Entre dos siglos. Reflexiones sobre la democracia española* Madrid, Alianza Editorial 1996

Iglesias, Mª Antonia. *La memoria recuperada* Madrid, Aguilar 2003

Gunther, Richard *Política y cultura en España* Madrid, CEC 1992

Guindal, Mariano *El declive de los dioses* Barcelona, Planeta 2011

Torcal, Montero i Teorell "La participación política en España: Modos y niveles en perspectiva comparada" a Montero, Font i Torcal (eds.) *Ciudadanos, asociaciones y participación en España* Madrid, Centro de Investigaciones Sociológicas 2006

Ferrer, Mariona; Medina, Lucía i Torcal, Mariano "La participación política: factores explicativos" a Montero, Font i Torcal (eds.) *Ciudadanos, asociaciones y participación en España* Madrid, CIS 2006

Fraile, Marta *Cuánto saben los ciudadanos de política* Madrid, Fundación Alternativas 2006 (pàgs. 9-26)

Soler i Martí, R. "Participació Democràtica. Formes emergents de participació en una democràcia en canvi" a *Àmbits de Política i Societat*. 2014 online: <http://ambitscolpis.com/la-participacio-democritica>

Torcal, Mariano i Medina, Lucía "Orientaciones ideológicas" a Torcal, Pérez-Nievas i Morales (coords.) *España: Sociedad y política en perspectiva comparada. Un análisis de la primera ola de la Encuesta Social Europea* Valencia, Tirant lo Blanch 2005

Torcal y Pena "Desafección institucional" a Torcal, Pérez-Nievas i Morales (coords.) *España: Sociedad y política en perspectiva comparada. Un análisis de la primera ola de la Encuesta Social Europea*. Valencia, Tirant lo Blanch 2005

Calvo y Montero "Valores y religiosidad" a Torcal, Pérez-Nievas i Morales (coords.) *España: Sociedad y política en perspectiva comparada. Un análisis de la primera ola de la Encuesta Social Europea* Valencia, Tirant lo Blanch 2005

Alberich, Tomás "Movimientos sociales en España: Antecedentes, aciertos y retos del movimiento 15M" *Revista Española del Tercer Sector*. n. 22 2012

Lobera, Josep 'De movimientos a partidos. La cristalización electoral de la protesta' *Revista Española de Sociología*, 24: 97-105 2015

Martín, Irene 'Podemos y otros modelos de partido-movimiento' *Revista Española de Sociología*, 24: 107-114 2015